

नी *m.* (Used at the end of comp.) A leader, guide; as in ग्रामणी, सेनानी, अग्रणी.

नीत *p. p.* [नी-कर्मणि क्] 1 Carried, conducted, led. -2 Gained, obtained. -3 Brought or reduced to -4 Spent, passed away; नीतं जन्म नवीननीरजवने पीतं मधु स्वेच्छया Bhramarāṣṭākam -5 Well-behaved, correct; see नी. -तम् 1 Wealth -2 Corn, grain.

नीतिः *f.* 1 Guidance, direction, management. -2 Conduct, manner of conducting oneself, behaviour, course of action. -3 propriety, decorum. -4 Policy, prudence, wisdom, right course; आर्जवं हि कृटिलेषु न नीतिः N. 5. 103; R. 13. 69; Ku. 1. 22. -5 A plan, contrivance, scheme; भूयः स्नेहविचेष्टितैर्मृगदुशो नीतस्य कोटिं पराम् Māl. 6. 3. -6 Politics, political science, statesmanship, political wisdom; आत्मोदयः परम्लानिर्दयं नीतिरितीयती Śi. 2. 30; दण्डो दमयतामस्मि नीतिरस्मि जिगीषताम् Bg. 10. 38. -7 Righteousness, moral conduct, morality. -8 The science of morality, morals, ethics, moral philosophy; निन्दन्तु नीति-निपुणा यदि वा स्तुवन्तु Bh. 2. 83. -9 Acquirement, acquisition. -10 Giving, offering, presenting. -11 Relation, support. -Comp. -कुशल, -ज्ञ, -निपुण, -निष्ण, -विद् *a.* 1 one versed in politics, a statesman, politician. -2 prudent, wise; किं चित्रं यदि राजनीतिकुशलो राजा भवेद्दार्मिकः Udb. -घोषः N. of the car of Brihaspati. -दोषः error of conduct, mistake in policy. -बीजम् a germ or source of intrigue; निर्बाणं कृतम् Pt. 1. -विद्या 1 political science, political economy. -2 moral science, ethics. -विषयः the sphere of morality or prudent conduct. -व्यतिक्रमः 1 transgression of the rules of moral or political science. -2 error of conduct, mistake in policy. -शतकम् the 100 verses on morality by Bhartrihari. -शास्त्रम् the science of ethics or of politics; morality. -सन्धिः method of policy; सुकृत्यं विष्णुपुत्रस्य मित्रासिर्भार्गवस्य च। वृहस्पतेर-विश्वसो नीतिसन्धिद्विधा स्थितः ॥ Pt. 2. 41.

नीतिमत् *a.* 1 Skilled in politics. -2 Wise, prudent, sagacious. -3 Moral.

नीयः Ved. 1 Leading, guiding. -2 A guide, leader. -था A way, trick, art. -था, -थम् A mode in music, a song.

नेय *a.* Fit to be carried. -Comp. -अर्थ (क्) *a.* (a word or sentence) having a sense that can be only guessed; ग्राम्योऽप्रतीतसन्दिग्धनेयार्थनिहतार्थता S. D.

नीका A channel for irrigation.

नीकारः See निकाश.

नीकाश *a.* See निकाश; resembling; आकर्णमुल्लसितमम्बु विकासिकाशनीकाशमाप समतां सितचामरस्य Śi. 5. 35; Ki. 11. 5.

नीक्षणम् Ved. A stick for stirring up and testing boiling rice (पाकपरीक्षासाधन); यन्नीक्षणं मांसपचन्याः उखायाः Rv. 1. 162. 13.

नीच *a.* [निकृष्टतमीं शोभां चिनोति, चि-ड Tv.] 1 Low, short, small, little, dwarfish. -2 Situated below, being in a low position; नात्युच्छ्रितं नातिनीचं चैलाजिनकुशोत्तरम् Bg. 6. 11; Ms. 2. 198; Y. 1. 131. -3 Lowered, deep (as a voice). -4 Low, mean, base, vile, worst; प्रारभ्यते न खलु विघ्नभयेन नीचेः Bh. 2. 27; नीचस्य गोचरगतैः सुखमास्यते कैः 59; Bv. 1. 48. -5 Worthless, insignificant. -चः A kind of perfume (चोरक). -चा An excellent cow. -चम् The lowest point of a planet. -Comp. -उक्तिः *f.* a low or vulgar expression. -उच्चवृत्तम् an epicycle. -उपगत *a.* situated low in the sky. -ग *a.* 1 going downwards, descending (as a river); संयोजयति विधैव नीचगापि नरं सरित्। समुद्रमिव दुर्धर्षं नृपं भाग्यमतः परम् ॥ H. -2 low, base, vile. (-गा) a river. (-गम्) water. -गामिन् *a.* following low courses (said of women). -गृहम् (in astr.) the part of the heavens in which a planet stands at its lower point; *e. g.* तुला of रवि, वृषभ of सोम, कर्क of मङ्गल, मीन of बुध, मकर of गुरु, कन्या of शुक्र, and मेष of शनि; cf. स्वोच्चात्तु यामित्रमुशन्ति नीचम् Yavaneśvara. -भोज्यः onion. -योनिन् *a.* of low origin, low-born; so नीचजाति. -वज्रः, -ज्रम् a kind of gem. (वैक्रान्त).

नीचक *a.* 1 Low, short, dwarfish. -2 Low, soft (as the voice). -3 Base, mean, vile.

नीच (चि) का An excellent cow; (also नीचिकी).

नीचकिन् *m.* 1 The top of anything. -2 The head of an ox. -3 The owner of a good cow.

नीचकैस् *ind.* See नीचैस् below.

नीचा *ind.* Ved. Low, downward.

नीचीकृ 8 U. 1 To lower (as the voice). -2 To utter without an accent.

नीचीन *a.* Ved. Being low or below, downwards; (वटः) तस्य स्कन्धेभ्यो नीचीनाः ..... नदाः Bhāg. 5. 16. 54.

नीचैस् *ind.* (Often used with the force of an adjective) 1 Low, beneath, below, underneath, down, downward; (opp. उपरि); नीचैर्गच्छत्युपरि च दशा चक्रनेमिक्रमेण Me. 111. -2 Bowing down humbly, modestly; प्रवेदय चैनं पुरमप्रयायी नीचैः R. 5. 62. -3 Gently, softly; नीचैर्वास्यति Me. 44. -4 In a low tone, with a low or depressed tone; नीचैः शंस हृदि स्थितो ननु स मे प्राणेश्वरः श्रोष्यति Amaru. 70; नीचैरनुदात्तः P. I. 2. 30. -5 Short, small, dwarfish; तथापि नीचैर्विनयाददृश्यत R. 3. 34. -*m.* N. of a mountain; नीचैराख्यं गिरिमधिवसेस्तत्र विश्रामहेतोः Me. 25. -Comp. -गातिः *f.* slow pace. -मुख *a.* with downcast countenance.

नीडः, -डम् [नितरां मिलन्ति खगा अत्र नि-इल्-क लस्य डः Tv.] 1 A bird's nest; अंसव्यापि शकुन्तनीडनिचितम् Ś. 7. 11; नीडारम्भैर्गृहबलिभुजामाकुलग्रामचैत्याः Me. -2 A bed, couch. -3 A lair, den. -4 The interior or a seat of a carriage; एकरम्येकदमनेकनीडं द्विकूबरम् Bhāg. 4. 26. 2. -5 A place in general, a bode, resting place. -Comp. -उड्गवः, -जः a bird.